

Kázání: 229. O slovu, které se nevrátí s prázdnou

Slova mají moc. Jsme takoví, jaká slova používáme. Platí to dokonce i ve vztahu k Bibli – jsme takoví, jak a co si z Bible vybíráme.

Kázání

O slovu, které se nevrátí s prázdnou

1. čtení: Izajáš 55, 10 - 13

10 Spustí-li se lijavec nebo padá-li sníh z nebe, nevrací se zpátky, nýbrž zavlažuje zemi a činí ji plodnou a úrodnou, takže vydává símě tomu, kdo rozsívá, a chléb tomu, kdo jí.

11 Tak tomu bude s mým slovem, které vychází z mých úst: Nenavrátil se ke mně s prázdnou, nýbrž vykoná, co chci, vykoná zdárně, k čemu jsem je poslal.“

12„ S radostí vyjdete a budete vedeni v pokoji. Hory a pahorky budou před vámi zvučně plesat a všechny stromy v poli budou tleskat.

13 Místo trní vyrostou cypřiše, místo plevelů vzejde myrta. To bude k oslavě Hospodinova jména, za trvalé znamení, které nebude vymýceno.“

2. čtení: Matouš 13, 1 - 9 a 18 - 23

1 Toho dne vyšel Ježíš z domu a posadil se u moře.

2 Shromáždil se k němu tak veliký zástup, že musel vstoupit na loď; posadil se v ní a celý zástup stál na břehu.

3 I mluvil k nim mnoho v podobenstvích: „Vyšel rozséváč rozsívat.

4 Když rozsíval, padla některá zrna podél cesty, a přilétli ptáci a sezobali je.

5 Jiná padla na skalnatou půdu, kde neměla dost země, a hned vzešla, protože nebyla hluboko v zemi.

6 Ale když vyšlo slunce, spálilo je; a protože neměla kořen, uschla.

7 Jiná zas padla mezi trní; trní vzrostlo a udusilo je.

8 A jiná zrna padla do dobré země a dala užitek, některé sto zrn, jiné šedesát a jiné třicet.

9 Kdo má uši, slyš!“

18 Vy tedy slyšte výklad podobenství o rozsévači.

19 Pokaždé, když někdo slyší slovo o království a nechápe, přichází ten zlý a vyrve, co bylo zaseto do jeho srdce; to je ten, u koho se zaseto poděl cesty.

20 U koho bylo zaseto na skalnatou půdu, to je ten, kdo slyší slovo a hned je s radostí přijímá;

21 ale nezakořenilo v něm a je nestálý: když přijde tíseň nebo pronásledování pro to slovo, hned odpadá.

22 U koho bylo zaseto do trní, to je ten, kdo slyší slovo, ale časné starosti a vábivost majetku slovo udusí, a zůstane bez úrody.

23 U koho bylo zaseto do dobré země, to je ten, kdo slovo slyší i chápe a přináší úrodu, jeden stonásobnou, druhý šedesátinásobnou, třetí třicetinásobnou.“

Sestry a bratři,

slova mají moc. Vědí to zejména politici a také pracovníci v reklamě. Ti první se obvykle snaží voliče získat na svou stranu množstvím slov. Volí zejména taková, která posluchače přesvědčí o vlastních schopnostech a neschopnostech opozice. To marketéři na to jdou obvykle jinak. Slovy záměrně šetří, zato si dají práci najít a použít vždy ta, která na zákazníka mají jistý účinek.

V angličtině se těmto vybraným slovům říká power words, česky „mocná slova“. Všichni tahle slova známe a stejně v nás vždy znovu vyvolají pozornost a často otevrou i naši peněženku. Která jsou tak mocná? Na prvních příčkách se pravidelně umísťují slova jako „nový“ nebo „sleva“. Co je prezentováno jako nové, to nás automaticky přitahuje. A slevy ještě víc.

Jsme jako lidé nastaveni tak, abychom dokázali čelit novým výzvám a neustrnuli, na tom není nic špatného. Stejně tak nás zkušenost předchozích generací naučila, že šetřit a zbytečně neutráct se dlouhodobě vyplatí. Máme to tak nějak zapsáno v genech a proto když na nás obchodník vybalí novinku a k tomu ještě slevu, máme co dělat, abychom odolali. Slova mají moc.

Vědí to i extremisté, kteří vsadili na nenávisť, zášť a násilí. Stačí jen vhodně používat mocná slova, která v lidech vyvolávají obavy, strach a zlost. Psychologové zase umějí používat mocná slova, co klienta podpoří a dodají odvahy.

Dalo by se říct, že nás slova, která používáme, také zpětně utvářejí. Do jisté míry jsme takoví, jaká slova používáme. Platí to dokonce i ve vztahu k Bibli – jsme takoví, jak a co si z Bible vybíráme. Hned to vysvětlím.

Bible je, jak víme, celkem tlustá kniha. Vlastně je to knihovna, kde se nacházejí různé spisy, ať už jsou to vyprávění, letopisy, poezie, pojednání nebo dopisy. Najdeme tam spoustu slov a záleží na tom, kterými se necháme oslovit. A protože každý logicky nemůže být teologem, historikem nebo jazykovědcem, jednotlivá slova na nás působí bezprostředně a přímo aniž bychom se zabývali širšími souvislostmi, v nichž byla původně vyslovena.

Určitá slova přitahují pozornost určitého typu čtenářů nebo posluchačů, vepisují se do našeho myšlení a potom nás zpětně ovlivňují. A tak máme křesťany konzervativní, kteří mají nejraději slova jako „Boží soud“, „řád“ nebo „poslušnost“. Nebo křesťany charismatiky, co zase nejraději operují slovy „duchovní dary“, „Boží zjevení“ nebo „zázraky“. Ti, kteří mají sklon k sektářství, budou zase používat hlavně slova jako „svatý“, „vyvolený“ nebo „oddělený“. Našli bychom samozřejmě i různé další skupiny křesťanů podle toho, která slova z Bible mají oblíbená.

Proč o tom mluvím? Abychom si uvědomili, že jako lidé jsme, ať už na základě svého vnitřního nastavení nebo vlastní volby, přitahováni konkrétními „mocnými slovy“ a můžeme se na nich stát závislími.

Ten, kdo si z Bible vybere slova o nekompromisním Božím soudu, ten potom bude sám pořád někoho soudit. Ten, koho přitahují slova o obrácení, bude pořád dokola chtít někoho podle svého mustru obracet. Ten, koho v Písmu zaujmou slova o zázracích, bude neúnavně po zázracích neustále pátrat.

Mocná slova, na kterých se staneme závislími, kterým bez vědomí širších souvislostí propadneme, nám mohou dokonce i ublížit. Můžeme ztratit směr, vědomí toho, kdo jsme a kam jdeme, co je náš úkol a jaký je cíl.

Může se nám stát to, co tu a tam zažíváme v nákupních střediscích. Původně jsme chtěli koupit jen základní potraviny, ale odcházíme s novým a navíc zlevněným zbožím, které vlastně nepotřebujeme, a doma nám bude jen zabírat místo.

Stejně tak mnozí křesťané v Bibli „nakupují“ jen slova, která jim připadají atraktivní, a to základní nechávají stranou.

Ve vzduchu nyní visí otázka, co je tedy v Bibli tím základním? Která slova bychom rozhodně neměli minout bez povšimnutí?

Mám za to, že dnešní text z knihy proroka Izajáše nám v pomyslném biblickém supermarketu slov ukazuje směr. Pán Bůh ústy proroka svému lidu sděluje, že stejně jako déšť, když spadne, splní svůj úkol a dá vláhu rostlinám, tak Boží slova splní svůj úkol a dojdou naplnění.

Česky a stručně by Pán Bůh dnes řekl: „Na má slova dojde.“ Co že je to za slova? O naději. O tom, že Judejci po babylónském zajetí čeká opět doba pokoje, zpustlá země znovu oživne do původní krásy a hory a pahorky budou plesat jako kopečky Českého středohoří po svěžím letním deštíku.

Ten, kdo si tenkrát tahle slova přivlastnil, ten mohl skutečně obnovenou krásu vnímat, mohl plesat s pahorky a prožívat pokoj – navzdory tomu, že země zůstala pod nadvládou Peršanů a původní sen o

znovunabytí národní samostatnosti se musel odložit.

Ježíš o nějakých 400 let později na Izajáše navazuje. Jeho slova jsou rovněž o naději. O Božím království, o nových poměrech, kdy Bůh lidskému společenství odpouští, uzdravuje ho a vkládá do něj důvěru, že se změní k lepšímu. Je to něco nového, je to naprosto zadarmo a přitom to není žádný marketingový slovní trik. Ježíšův soubor „mocných slov“ přetváří zažitě zvyklosti a nasměrování svých posluchačů. Začnou tahle slova sami používat a tak se pomalu mění do podoby svého učitele.

Jsme takoví, jaká slova používáme. Když si po vzoru Krista osvojíme slova jako milosrdenství, víra nebo láska, začneme se sami měnit.

Slova mají moc. Vypráví o tom i dnešní podobenství o rozsévači. Ježíš se připodobňuje k farmáři, který seje na poli. Zdaleka ne všechna semena vzejdou, zdaleka ne všechna jeho slova najdou příznivé přijetí. Paradoxně tomu tak je nejčastěji právě v církvi, protože především tam lze Ježíšova slova zaslechnout.

Často se stává, že slovo, které padne na tvrdou cestu je brzy zadupáno nebo ho vzápětí sezobnou jiné, atraktivnější zájmy a preference. Nebo padne na skalnatou půdu - slovo sice hned vzejde, ale nevydrží, nemá zapuštěné kořeny a při náporu okolní vyprahlosti samo usychá. Nebo se ocitne mezi trním, mezi tím vším, co nás bodá, pálí a popohání, jako jsou třeba kariéra nebo majetek. A trní, když nám přeroste přes hlavu, zaseté slovo jednoduše zadusí.

Ale podobenství nekončí pesimisticky. Ježíš, stejně jako Izajáš kázal přece o naději.

„Jiná zrna padla do dobré země a dala užitek, některé sto zrn, jiné šedesát a jiné třicet. Kdo má uši, slyš!“

Při všem tom viditelném neúspěchu, kdy se necháme sezobnout zlem, kdy uschneme v konfrontaci s obecným míněním nebo kdy se necháme zadusit blahobytem, nakonec Ježíšova slova přece jen užitek přinesou.

V Izajášově proroctví Bůh říká, že jeho slova splní svůj úkol a dojdou naplnění, že na jeho slova dojde. V podobenství o rozsévači jsme už o kousek dál. Ježíš vlastně říká: „Na má slova už dochází.“

Naděje, kterou vyhlížíme, věk odpuštění, uzdravení a důvěry, už je tady. Odehrává se tam, kde si lidé osvojí soubor Ježíšových „mocných slov“. Padají sice často jinam, než do dobré půdy, často volíme raději slova vyvolávající obavy, strach a zlost, ale to nic nemění na tom, že nový věk už je skrytě tady.

Ježíšův slovník má své příznivce, najdou se lidé, kteří se snaží jeho jednotlivá slova a postoje osvojit. Není to vůbec snadné, však to známe. Tahle hantýrka Božího království nám často nejde na jazyk. Je to ale jediný možný způsob jak se domluvit. Jediný možný způsob, jak zařídit, aby byl na zemi pokoj, abychom mohli vnímat krásy světa a společně s hory a pahorky z toho všeho radostně plesat.

PeČ

SPCH 12. 7. 2020

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)